

університетської підготовки, в свою чергу, перевищують фахово-фреймовані «очікування» професіоналів-фармацевтів. Філософські курси належать до кола так званих «метадисциплінарних комплексів» (Дж. Агамбен), котрі характеризуються принциповою неможливістю зведення до вузько-утилітарних предметів. Важливими характеристиками філософських дисциплін є:

- універсальна методологія (грунтування на фундаментальних принципах роботи свідомості, редуційний потенціал, зведення результатів обробки емпіричного матеріалу у ранг суб'єкто-нейтральної теорії);
- іманентна діалогічність (відмова від сциєнтистського монологізму, плюралізм істини);
- принципова авторська «оптика» та позиція на всіх рівнях роботи з матеріалом (підготовки, викладення, засвоєння, опрацювання) та неможливість стандартизації змісту, стилю, дискурсивних прийомів, навіть внутрішньої логіки організації курсу;
- суб'єктоцентричність поруч із неодмінним дотриманням об'єктивності;
- обов'язкове історичне вкорінення, спирання на найширший культурний контекст;
- наявність критичного мислення (що, у свою чергу, передбачає як відмову від стереотипного, нерелевантного мислення, так і відкритість для «внутрішньої» та «зовнішньої» критики);
- дотримання принципу університетської інституціональності (під університетською інституціональністю ми розуміємо не стільки формалізацію у межах програмних стандартів, скільки збереження «духу університету» з його ідеологічною екстериторіальністю, традиціями свободи думки та слова, щільними комунікативними зв'язками, вільного та відповідального обміну ідеями та досвідом).

Висновки. Опанування технічними або вузько-спеціальними навичками з певної професійної галузі можливо й поза межами університету. Проте формування академічної та дослідницької культури, системного бачення спеціальної проблеми та розуміння її гуманістично-гуманітарного змісту, виховання критичного мислення як універсального підходу та етичного принципу діяльності, оволодіння навичками узагальнення, конструктивного діалогу, дискурсивності, з необхідністю передбачає університетську освіту, зокрема, її фундаментальну гуманітарну складову. Дискредитація філософського знання з боку буденно-стереотипного мислення (як «невагомого», «надто абстрактного», «надскладного», «непрактичного»), взята як керівництво до дії університетською освітою, дискредитує саму освіту, оскільки університет – сьогодні як і завжди – це потужна платформа формування творчого, відповідально діючого та перспективно мислячого професіонала.

КАМПУС НФАУ: ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ

Балабай Я. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
yanabalabay@gmail.com

Вступ. З моменту заснування ХФІ у 1921 р. постала проблема власної будівлі, пристосованої до потреб спеціалізованого вищого навчального закладу, з достатньою кількістю придатних приміщень для навчання та наукових досліджень. Приміщення інституту були розпорощені по старовинних, історичних будівлях, розкиданих по різних частинах міста,

ВІДКРИВАЄМО НОВЕ СТОРІЧЧЯ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

крім того, більшість цих споруд потребувала капітального ремонту та реставрації. Внаслідок великого будівництва 1970-х – 1980-х років ХФІ перетворився на величезний навчальний та науковий комплекс і мрія про сучасний вищий навчальний заклад, який об'єднав необхідні лабораторії, аудиторії та навчальні приміщення, та сформував єдиний фармацевтичний освітній центр здійснилась.

Мета дослідження. Розкрити історію будівництва кампусу НФаУ на вул. Валентинівській, 4.

Матеріали та методи: матеріали спогадів колишніх учасників студентських будівельних загонів, фотоархів музею історії НФаУ; історико-порівняльний метод, та метод системного аналізу.

Отримані результати. У другій половині ХХ ст. перед вищою фармацевтичною освітою постали нові завдання та розширилися освітні вимоги, не стояв на місці і науковий прогрес, що вимагало від ХФІ осучаснити матеріально-технічну та наукову базу. За тенденціями того часу, розпочалося будівництво спеціальних комплексів для вищих навчальних закладів, які склалися з навчально-теоретичних та навчально-лабораторних будівель, наукових, спортивних, культурно-побутових та житлових корпусів. Архітектурно-планувальні та просторові рішення визначались формою навчання, адже зростала кількість студентів, що навчалися на денному відділенні, кількість студентів, що походили з сільської місцевості, інших міст та країн (це потребувало збільшення місць у гуртожитках), розширювався склад спеціальностей (виникала потреба у нових лабораторіях на нових кафедрах).

Попередній досвід архітектурного проектування, будівництва та експлуатації вищих навчальних закладів свідчив про те, що вже на стадії відбору ділянки оптимально враховувались перспективи та межі розширення вищих навчальних закладів. Крім того, надзвичайно актуальним було і те, що комплекс споруд у будь-який час може бути готовим до зміни навчальних технологій, методів та засобів навчання.

У 1975 р. Харківським міськвиконкомом було прийнято рішення виділити ділянку землі для будівництва у 519 мікрорайоні міста Харкова для студентського містечка, яке включало б навчальну, спортивну, соціально-культурну і житлову зони. До складу містечка поряд з іншими, увійшов і Харківський фармацевтичний інститут. Пропозиції щодо забудови студентського містечка були розроблені Українською філією ДПРОВУЗу у 1976 р. та погоджені з головним архітектурним управлінням м. Харкова. З цього часу розпочалися проектно-пошукові роботи та поетапне будівництво нового комплексу ХФІ. Загальні вимоги до проектування будівель вищих навчальних закладів були викладені у БНіП (СНіП рос.) П-68-78.

Згідно з розпорядженням Ради Міністрів УРСР №310-р від 6 травня 1975 р. був збудований і введений в експлуатацію хімічний навчально-лабораторний корпус загальною площею 8000 м², а згідно з розпорядженням Ради Міністрів УРСР № 153-р від 15 березня 1985 р. був збудований і введений в експлуатацію у 1990 р. технологічний корпус з учбово-виробничою аптекою загальною площею 12000 м². У 1992 р. було введено в експлуатацію корпус навчально-виробничої аптеки площею 1913,4 м², у якій розмістилася Державна науково-дослідна лабораторія з контролю якості лікарських засобів, створена у вересні 1992 р. У 2004 р. закінчується будівництво нового фізкультурно-оздоровчого корпусу з блоком побутових приміщень площею 2895 м².

Новозведені чотириповерхові корпуси дозволяли відносно просто без спорудження ліфтів організувати вертикальні переміщення людських потоків. Для внутрішньої частини навчальних корпусів характерною є протяжна коридорна система з двобічною забудовою приміщень на основі стандартної модульної сітки громадських споруд. Специфічним

планувальним елементом хіміко-технологічного корпусу є великі потокові аудиторії, призначені для лекційних занять водночас для декількох академічних груп. Великі лекційні аудиторії надають своєрідність архітектурному вигляду будівлі хіміко-технологічного корпусу та є важливим елементом у створенні специфічного образу вищого навчального закладу.

Велика роль у композиційному рішенні комплексу будівель належить науковій бібліотеці, читальні зали та книжковий фонд якої є важливою ланкою в архітектурі будівлі хіміко-технологічного корпусу. Окрему планувальну зону становить фізкультурно-оздоровчий комплекс, призначений для навчально-спортивних заходів та роботи спортивних секцій.

Згідно з гаслом «Свій ВНЗ своїми руками» до будівництва хіміко-технологічного корпусу були залучені студентські трудові загони. У 1983 р. при Харківському фармацевтичному інституті існували 3 будівельні загони – «Ікар-83», «Провізор» і «Молодогвардієць». Два з них працювали на будівництві навчально-лабораторного корпусу, і надалі студентські будівельні загони постійно долучалися до будівництва.

Вперше студентські загони прийняли участь у будівництві свого інституту ще у 1967 р. під час спорудження спортивного залу в корпусі на вулиці Куликівській, 12, протягом трьох тижнів. Однак, як у 1967 р., так і в подальшому, ці роботи носили лише локальний характер. Ситуація змінилася в 1980-ті рр., коли зусилля студентських будівельних загонів Харківського фармацевтичного інституту були спрямовані на будівництво нової навчальної споруди.

Колектив університету разом зі студентами докладали всіх зусиль до того, щоб здати першу чергу навчально-лабораторного хімічного корпусу в 1983 р. Реальність цього плану підтверджувалась тим ентузіазмом, з яким студенти і співробітники інституту працювали на будівництві корпусу. Переїзду до нової будівлі в 1985 р. передували численні суботники й недільники, в яких брали участь не лише студенти, а й усі без виключення співробітники, від професорів до лаборантів. Отже, у будівництві кампусу НФаУ по вул. Валентинівська, 4 (колишня вул. Блюхера) значну роль відіграли студентські будівельні загони, викладачі та співробітники ХФІ 1970-х – 1980-х років.

Висновки. Таким чином, кампус НФаУ на вул. Валентинівській (кол. Блюхера), 4 став органічною частиною житлового масиву 512 мікрорайону Салтівки. Уніфікований стиль житлових будинків, правильна геометрична форма прибудинкових територій відповідала загальним тенденціям в архітектурі та містобудуванні 1970-х – 1980-х рр. В архітектуру корпусів НФаУ прийшов функціоналізм, загальна тенденція того часу – утопія архітекторів початку ХХ ст. – ліквідувати соціальну дисгармонію у суспільстві архітектурними засобами. Масове житлове будівництво, що розгорнулось у м. Харкові у повоєнні роки внесло свої корективи у процес розбудови матеріально-технічної бази вищих навчальних закладів. Незважаючи на те, що нові корпуси ХФІ будувались за типовим проектом вищих навчальних закладів, у наступні роки, необхідно було продовжити традицію естетизації навчальних приміщень, зробити їх сучасними, технічно оснащеними, естетично привабливими.